

England, judarna och Palestina.

Den långvariga oron i Palestina har stegrats till öppen konflikt. Under hänvisning till de allt talrikare terroraktionerna har de brittiska myndigheterna inskridit mot de judiska organisationerna och häktat tusentals judar. På judiskt håll anklagas engelsmännen för brott mot Balfourdeklarationen och mandatbestämmelserna, man vädjar till den internationella och särskilt till den amerikanska opinionen mot det land som efter det första världskriget hyllades som judendomens befriare. Det är en djupt tragisk konflikt som därmed uppstått, ty det är en konflikt mellan folkgrupper med i huvudsak samma levnadsregler och samma demokratiskt-humanitära ideal.

I Balfourdeklarationen av år 1917 förklarade dåvarande utrikesministern Balfour att den brittiska regeringen ville arbeta för "upprättandet i Palestina av ett nationellt hem för det judiska folket"; detta skulle ske utan intrång i de medborgerliga och religiösa rättigheter som tillkom andra grupper i Palestina. Mandatbestämmelserna av år 1922 går på samma linje. Under erkännande av "det judiska folkets historiska samband med Palestina" uttalades att ett nationellt hem för detta folk skulle upprättas i landet och att den brittiska regeringen i hithörande fråga skulle rådgöra och samverka med Jewish agency, en organisation som är övervägande om än icke helt sionistisk. Dessa löften och bestämmelser innebar icke att England förband sig att möjliggöra en obegränsad judisk immigration till Palestina, icke heller att Jewish agency tillades något slags medbestämmanderätt i immigrationsfrågor. Detta framgår med all tydlighet av texternas ordalydelse och har uttryckligen understrukits av den brittiska regeringen vid skilda tillfällen, exempelvis i en deklaration av dåvarande kolonialministern Churchill år 1922.

Det judiska samhälle som under 1920-talet framväxte i Palestina kunde uppstå och bestå tack vare engelska diplomater och soldater. Arabernas ovilja mot de judiska invandrarna mildrades genom Englands förmedling, och det arabiska motstånd som gjorde sig gällande i form av våldsåd nedslags av brittisk polis och militär. I stort sett kunde därför invandringen lugnt fortgå och Palestina i allt högre grad bli präglad av den judiska bosättningen. Ännu år 1922 var judarna blott 84.000 av en befolkning i Palestina på 750.000 personer. År 1944 var judarna däremot 554.000 av 1.765.000. År 1939 beslöt den engelska regeringen, så-

kerligen väsentligen på grund av den arabiska majoritetens missnöje, att i framtiden endast 15.000 judar om året skulle få inflytta; efter fem år skulle den judiska immigrationen helt upphöra. Från judiskt håll kritiserades detta beslut med ytterlig skärpa.

Efter det andra världskrigets slut kom frågan i ett nytt läge. Omkring en miljon av Europas sex miljoner judar beräknades leva kvar efter den nazistiska förföljelsen. Skulle icke ens den bråkdel av detta antal som haft sin hemvist i Tyskland och Polen kunna få bosätta sig i Palestina?! Frågan upptogs av en officiell anglo-amerikansk kommission, vars i början av maj detta år publicerade betänkande bl. a. gick ut på att 100.000 judar under året skulle få inflytta i Palestina. Araberna i Palestina angrep hetsigt detta förslag, judarna ansåg det utgå ett minimum. Den brittiska regeringen har ännu ej givit klart besked. Men att dess ståndpunkt är negativ framgår av Bevins uttalanden vid arbetarpartiets kongress i Bournemouth; irritation väcktes av Bevins antydning att amerikanerna ville låta judarna få komma till Palestina för att slippa ta emot dem i New York. Den engelska regeringens hållning har lett till en stark ökning av de judiska terroraktionerna. Bakom dessa står, eller påstås åtminstone stå, under kriget till landets försvar väpnade och med vapen försedda judiska förband. Den brittiska regeringen gjorde i förgår genom Attlee gällande att förbindelser skulle finnas mellan Jewish agency och den största av de militärt utrustade judiska organisationerna.

Den nu företagna brittiska aktionen synes i stort sett stöjas av folkopinionen, även om en del kritiska stämmor gjort sig hörda. Manchester Guardian, som bättre än något annat organ representerar den icke socialistiska radikala intelligensen, har visserligen klandrat regeringen för dess bryska uppträdande, men några dagar tidigare uttalades att det var engelsk behärskning, icke brist på judisk provokation, som dittills hindrat krig med judarna i Palestina. Den våldsamma förbittringen bland judarna har framkallat ett starkt eko i Förenta staterna och den amerikanska regeringen har visat sig beredd att bidra till förverkligandet av kommissionens förslag.

Vissa av de från judiskt håll — bl. a. professor Ehrenpreis i en intervju i dagens tidning — framförda beskyllningarna mot England är klart ohållbara. Något brott mot Balfourdeklarationen och mandatbestämmelserna föreligger icke från Englands sida. Då Balfourdeklarationen förklarar att England skall hjälpa judarna att upprätta ett nationellt hem i Palestina kan detta icke tolkas som ett löfte att göra Palestina judiskt, och det har icke heller tidigare tolkats så. Det i deklarationen givna löftet anser sig England redan ha

uppfyllt genom ordnandet av den judiska bosättningen.

Palestinaproblemets egendomliga och komplicerade karaktär beror naturligtvis i grunden därpå att en fredlig och lugn samlevnad mellan araber och judar för närvarande ter sig osannolik. Araberna har hela tiden varit kritiska mot den judiska invandringen, och väpnad konflikt mellan de båda folkgrupperna skulle antagligen utbryta om England lämnade landet åt dess öde. För tjuu år sedan skulle en dylik konflikt utan varje tvivel ha resulterat i arabisk seger, och även nu är denna utgång den troliga. Detta innebär att judarna, som angriper den engelska politiken, dels har England att tacka för att en bosättning i Palestina över huvud kommit till stånd, dels är beroende av England för att denna bosättning skall vidmakthållas. Motsättningen mellan araber och judar leder vidare till att utsträckt självstyrelse icke kan beviljas. Om araberna vore ensamma kunde de få samma relativa självständighet som sina stamfränder i Irak och Syrien; om judarna vore ensamma skulle de likaledes med framgång kunna göra anspråk på självstyrelse. Nu måste, såsom den anglo-amerikanska kommissionen framhåller, Palestina styras ungefär som en brittisk kronkoloni; en uppdelning i skilda territorier är på grund av bosättningens karaktär icke möjlig, och med självständighet skulle följa inbördeskrig.

England är alltså, eller anser sig åtminstone vara, tvunget att upprätthålla ett slags auktoritär regim, trots att de folkgrupper som befolkar Palestina var för sig begär och enligt annars tillämpade brittiska grundsatser anses ha rätt till självstyrelse.

Än svårare är det att bedöma problemets moraliska sidor. Då judarna — senast i ett uttalande av Jewish agency den 16 juni — kräver att Palestina skall bli en judisk stat, hänvisar de till det faktum att Palestina var judiskt för nära två tusen år sedan. Men araberna kan åberopa att de bildat majoriteten av Palestinas befolkning i mer än ett tusen år. Vart skulle det leda om världens länder skulle fördelas efter en vägning mellan dylika anspråk? Och hur kan det begäras att England för att tillfredsställa de judiska kraven skall driva ut araberna ur Palestina eller åtminstone vissa delar av landet? I realiteten är det starkaste stödet för judarnas anspråk helt enkelt de lidanden som de genomgått, de svårigheter de överallt har att kämpa mot. Men kan den allmänna moraliska obligation i vilken västerlandet står till judarna om sättas i en politiskt möjlig och med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet moraliskt acceptabel handling?

Så mycket bör vara klart att sionismen icke allena kan lösa det judiska problemet. Assimilationslinjen är fortfarande ofrånkomlig. Till dess framgång kan varje folk bidra ge-

nom en generös invandringspolitik och genom kamp emot antisemitismen.